

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ТОПОСИ ДОЛІ РОДИНИ ГРІНЧЕНКІВ

Програма

XVII щорічних Грінченківських читань
Всеукраїнської наукової конференції

6 грудня 2024 року, м. Київ

Київ — 2024

ТОПОСИ ДОЛІ РОДИНИ ГРІНЧЕНКІВ

Програма

Всеукраїнської наукової конференції
(XVII щорічні Грінченківські читання)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

6 грудня 2024 року

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Час проведення	Назва заходу	Підключення до онлайн-платформи
9.30–10.00	Під'єднання учасників конференції до системи онлайн-вебінарів і вебконференцій Zoom	http://surl.li/myetdi
10.00–12.00	Пленарне засідання конференції	Ідентифікатор конференції: 812 9643 4202 Код доступу: Dec062024!
12.00–13.00	Презентація наукових і науково-популярних видань Університету Грінченка	
13.00–14.00	Перерва	
14.00–16.00	РОБОТА ДИСКУСІЙНИХ ПЛАТФОРМ <i>Лінійка 1.</i> Текстологічні аспекти вивчення спадщини Бориса Грінченка	http://surl.li/myetdi Ідентифікатор конференції: 812 9643 4202 Код доступу: Dec062024!
	<i>Лінійка 2.</i> Історія становлення й актуальні питання грінченкознавства	http://surl.li/xosysa Ідентифікатор конференції: 853 5416 5957 Код доступу: 06Dec2024!
	<i>Лінійка 3.</i> Борис Грінченко серед ідей та ідеологем	http://surl.li/myetdi Ідентифікатор конференції: 812 9643 4202 Код доступу: Dec062024!
16.00–16.30	Підбиття підсумків конференції	

Робоча мова конференції: українська.

Регламент:

доповіді на пленарному засіданні — 15 хв;
виступи на дискусійних платформах — до 10 хв;
запитання та обговорення — до 3 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

10.00–12.00

Модератор:

Ірина Руснак, декан Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, доктор філологічних наук, професор.

ВІТАЛЬНІ СЛОВА

Наталія Віннікова, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності, голова Вченої ради Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва, доктор філологічних наук, професор

Сидір Кіраль, завідувач відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор

ДОПОВІДІ

ІВАН ГРІНЧЕНКО: МАЄТКИ ТА ЗБАГАЧЕННЯ В РЕАЛІЯХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVIII ст.

Андрій Парамонов, директор Харківського приватного музею міської садиби

ВІД КИРИЛО-МЕФОДІЇВЦІВ ДО ТАРАСІВЦІВ: ІДЕЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

Ольга Новик, професор кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету, доктор філологічних наук, професор

**ВНУТРІШНЬОТЕКСТОВИЙ АДРЕСАТ ТА ФОРМИ
ЙОГО ХУДОЖНЬОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В АДРЕСОВАНІЙ ЛІРИЦІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Віталій Назарець, завідувач кафедри української мови, літератури та методик їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, доктор філологічних наук, професор

ДРАМАТУРГІЧНА ГРАНЬ ТВОРЧОСТІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Лариса Горболіс, професор кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, доктор філологічних наук, професор

**БОРИС ГРІНЧЕНКО — БІОГРАФ ТА ВИДАВЕЦЬ ТВОРІВ
ТРОХИМА ЗІНЬКІВСЬКОГО**

Сидір Кіраль, завідувач відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор

**МАРІЯ ГРІНЧЕНКОВА ТА «РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК»
(1924–1933): ЛЕКСИКОГРАФІЯ ТА ЩЕ ДЕЩО**

Оксана Тищенко, старший науковий співробітник Інституту української мови Національної академії наук України, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник

БОРИС ГРІНЧЕНКО ТА ІДЕЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ

Надія Левчик, старший науковий співробітник Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України, кандидат філологічних наук, провідний науковий співробітник

**ФЕНОМЕН КРЕОЛІЗАЦІЇ В ІЛЮСТРОВАНІЙ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ
«БОРИС ГРІНЧЕНКО: 99 ФАКТІВ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ» (КИЇВ, 2024)**

Ірина Руснак, декан Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, доктор філологічних наук, професор

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВИХ
І НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ВИДАНЬ
УНІВЕРСИТЕТУ ГРІНЧЕНКА

12.00–13.00

Модератор:

Ірина Руснак, декан Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, доктор філологічних наук, професор.

БОРИС ГРІНЧЕНКО: 99 ФАКТІВ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ.

КИЇВ: КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА, 2024.

СТАМБОЛІ. ПІД ПРИЦІЛОМ ЧОРНОЇ СОТНІ.

ЗАМАХ НА БОРИСА ГРІНЧЕНКА. КИЇВ: КЛІО, 2024.

ПЕРЕРВА

13.00–14.00

РОБОТА ДИСКУСІЙНИХ ПЛАТФОРМ

14.00–16.00

ЛІНІЙКА 1

Текстологічні аспекти вивчення спадщини Бориса Грінченка

Засідання 1

Модератор: *Тетяна Видайчук*, доцент кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент.

Секретар: *Лайма Даукшас*, аспірантка III року навчання спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

ДИСКУСІЙНІ ВИСТУПИ

РЕЦЕПЦІЯ ДАВНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ТВОРЧОСТІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА І МИКОЛИ ЧЕРНЯВСЬКОГО

Олена Бровко, завідувач кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ЛИСТАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Й АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО

Юлія Вишиницька, доцент кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, доцент

**СЛОВНИК ЗА РЕДАКЦІЄЮ БОРИСА ГРІНЧЕНКА ЯК ДЖЕРЕЛО
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Оксана Зелінська, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

**ПРАВОПИСНА ПРАКТИКА БОРИСА ГРІНЧЕНКА
(НА МАТЕРІАЛІ ЛИСТІВ 1883 РОКУ)**

Тетяна Видайчук, доцент кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

**МОТИВ ЗРАДИ В БАЛАДНІЙ ТВОРЧОСТІ Б. ГРІНЧЕНКА
ТА М. ВОВЧКА**

Ірина Терехова, докторант кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси Львівського національного університету імені Івана Франка, кандидат філологічних наук

КОНЦЕПТ «ПРАЦЯ» В ІСТОРИЧНИХ П'ЕСАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Лайма Даукшас, аспірантка III року навчання спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

**СПЕЦИФІКА ДІАЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ У ДРАМАТУРГІЇ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Ярослава Нікуліна, здобувач II курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

**ОДИН ІЗ ВІДГУКІВ НА «СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»
ЗА РЕДАКЦІЄЮ Б. ГРІНЧЕНКА: РЕЦЕНЗІЯ АНДРОНИКА СТЕПОВИЧА**

Тетяна Терещенко, здобувач II курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Засідання 2

ДИСКУСІЙНІ ВИСТУПИ

ЗООМОРФНИЙ КОД КАЗОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Галина Бітківська, завідувач кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, доцент

ФУНКЦІЙНІ ВИЯВИ ЧАСТОК У ТВОРАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Михайло Вінтонів, завідувач кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

ГРІНЧЕНКІВСЬКА ТЕМА «БАТЬКО ТА ДОЧКА» В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

Оксана Гальчук, професор кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

ФЕМІНІТИВИ У ТВОРАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Людмила Овсієнко, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор

АНТРОПОНІМІКОН КАЗОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Тетяна Вінтонів, доцент кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ПОЕЗІЇ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Тетяна Динниченко, старший викладач кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук

НАРОДНИЦЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОДЕЛЬ Б. ГРІНЧЕНКА

Юлія Бродюк, завідувач кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, кандидат філологічних наук, доцент

СИМВОЛІЧНИЙ ПІДТЕКСТ У КАЗЦІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА «ДІВЧИНА ЛЕСЯ»: АНАЛІЗ МОРАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ І НАРОДНОЇ ЕТИКИ

Тетяна Саврасова-В'юн, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент

ЕТНОГРАФІЧНІ РОЗВІДКИ БОРИСА ГРІНЧЕНКА: ПІСНІ Й КАЗКИ, ЩО ЗАПИСАНІ НА ХАРКІВЩИНІ

Галина Шовкопляс, доцент кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

ФОЛЬКЛОРНО-МІФОЛОГІЧНИЙ СКЛАДНИК МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЕТНОСУ У ТВОРАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Марія Макарова, кандидат культурології

ЛІНІЙКА 2

Історія становлення й актуальні питання грінченкознавства

Модератор: *Тетяна Вірченко*, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор.

Секретар: *Ольга Матвієнко*, здобувач II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

ДИСКУСІЙНІ ВИСТУПИ

ЛІТОПИС ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ МЕЖІ, КОМПОЗИЦІЙНІ РІШЕННЯ

Тетяна Вірченко, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

«НАМ БОРЦІВ, НАМ ДІЛА ТРЕБА». ПОЛІТИЧНІ ПРАКТИКИ БОРИСА ГРІНЧЕНКА НА ЗЛАМІ ХІХ–ХХ ст.

Нінель Клименко, доцент кафедри історичної та громадянської освіти Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат історичних наук

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК З ГРІНЧЕНКОЗНАВСТВА ЯК ПІДҐРУНТЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Олена Політова, завідувач кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат історичних наук

БОРИС ГРІНЧЕНКО І ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ІВАНУ КОТЛЯРЕВСЬКОМУ В ПОЛТАВІ 1903 р.

Юрій Беззуб, старший викладач кафедри історичної та громадянської освіти Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

ПЕДАГОГІЧНА СФЕРА ЯК ДЗЕРКАЛО СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ПИСЬМЕННИКІВ Б. ГРІНЧЕНКА, Г. ТЮТЮННИКА, С. ОСОКИ)

Інна Юрова, старший викладач кафедри мов Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, кандидат філологічних наук

СЕРІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЕКСКУРСІЙ «РОДИННІ ІСТОРІЇ ГРІНЧЕНКІВ»: ВІД ІДЕЇ ДО ВТІЛЕННЯ

Юлія Голубнича-Шленчак, директор Музею Бориса Грінченка Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор філософії (PhD) в галузі історії та археології;

Ольга Мусіяченко, заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

**ГРІНЧЕНКОЗНАВЧІ РОЗВІДКИ ВОЛОДИМИРА ШАЯНА
НА СТОРІНКАХ ЧАСОПISУ «ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ» (1963–1964 рр.)**

Михайло Лашко, старший науковий співробітник Музею Бориса Грінченка Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

**МУЗЕЙ БОРИСА ГРІНЧЕНКА: ОНОВЛЕННЯ ЕКСПОЗИЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Ірина Яковлева, молодший науковий співробітник Музею Бориса Грінченка Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

**СТРАТЕГІЇ БІОГРАФІЧНОГО ПИСЬМА В ІЛЮСТРОВАНІЙ
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ ДЛЯ ТИНЕЙДЖЕРІВ «БОРИС ГРІНЧЕНКО:
99 ФАКТІВ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ»**

Ольга Матвієнко, здобувач II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

ЛІНІЙКА 3

Борис Грінченко серед ідей та ідеологем

Модератор: *Світлана Євтушенко*, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент.

Секретар: *Ярослава Нікуліна*, здобувач II курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

**ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТВОРЧОСТІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
В МЕЖАХ ПРОЄКТУ GOOGLE BOOKS**

Олена Григорєвська, професор кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник;

Вікторія Копанєва, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат історичних наук

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОНЦЕПТУ «МОВА»
В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ ТА ХУДОЖНІХ ТВОРАХ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Станіслав Караман, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор

**ВНЕСОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА В РОЗВИТОК МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Ольга Караман, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, професор

**ІДЕОЛОГЕМИ БОРИСА ГРІНЧЕНКА КРІЗЬ ПРИЗМУ
ЙОГО ЕПІСТОЛЯРНИХ ДІАЛОГІВ З АГАТАНГЕЛОМ КРИМСЬКИМ**

Оксана Тютюнник, професор кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, доктор філологічних наук, професор

**СЛОВНИК ГРІНЧЕНКА І СУЧАСНА
УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА ПРАКТИКА**

Василь Денисюк, доцент кафедри української філології Хмельницького національного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ВНЕСОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА В ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО. ЧЕРНІГІВ

Руслана Новикова, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заслужена артистка України

**БОРИС ГРІНЧЕНКО — АГАТАНГЕЛ КРИМСЬКИЙ:
ЕПІСТОЛЯРНИЙ ДІАЛОГ ПАСІОНАРІЇВ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУХУ**

Ніна Поляруш, доцент кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат філологічних наук, доцент

**БІОГРАФІЧНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ПОЛЬСЬКОЇ РЕЦЕПЦІЇ
ТВОРЧОСТІ М.В. ГОГОЛЯ**

Ірина Рождественська, доцент кафедри іноземних мов Університету митної справи і фінансів, кандидат філологічних наук, доцент

СУСПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ Б. ГРІНЧЕНКА В ЧЕРНІГОВІ

Тетяна Тверітінова, доцент кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

ВНЕСОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА В РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ РИТОРИКИ

Дар'я Даценко, аспірантка IV року навчання спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ. РЕФЛЕКСІЇ УЧАСНИКІВ

16.00–16.30

КИЇВСЬКИЙ
СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
www.kubg.edu.ua